

**ZARZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

o rozwiązaniu Sejmu i Senatu.

Od czasu ostatnich wyborów do Izb Ustawodawczych nastąpiły w życiu wewnętrznym Polski istotne przemiany, miały miejsce nowe a doniosłe inicjatywy w dziedzinie stojących przed społeczeństwem zadań, wzrosło w szerokich masach Narodu zrozumienie potrzeby czynniejszego współdziałania w pracy dla Państwa.

Uznałem tedy za wskazane odnowienie składu tych Izb, ażeby mogły one w pracy swej dać pełniejszy wyraz nurtujących w społeczeństwie prądów.

Od nowych Izb Ustawodawczych oczekiwać będę zajęcia stanowiska w sprawie ordynacji wyborczych do Sejmu i Senatu.

W związku z powyższym na podstawie art. 13 ust. (2) pkt h) ustawy konstytucyjnej rozwiązuję Sejm i Senat z dniem dzisiejszym.

Warszawa, dnia 13 września 1938 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) *I. Mościcki.*

—oOo—

ZARZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 13 września 1938 r.

o wyborach do Sejmu.

Na podstawie art. 9 ust. (1) ordynacji wyborczej do Sejmu (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 47, poz. 319) zarządzam wybory do Sejmu i wyznaczam dzień głosowania na 6 listopada 1938 r. Czynności wyborcze mają być dokonane w terminach, oznaczonych w kalendarzu wyborczym, załączonym do zarządzenia niniejszego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

Załącznik do zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 września 1938 r. (poz. 497).

KALENDARZ WYBORCZY.

Termin dokonania czynności wyborczej	C z y n n o ś ć w y b o r c z a
do 14 września 1938 r.	Prezydent Rzeczypospolitej powołuje Generalnego Komisarza Wyborczego i jego zastępcę (art. 13 ordynacji wyborczej).
do 23 września	Minister Spraw Wewnętrznych powołuje okręgowych komisarzy wyborczych (art. 22). Generalny Komisarz Wyborczy powołuje przewodniczących okręgowych komisji wyborczych oraz ich zastępców (art. 14 i 18). Wydziały wojewódzkie (w Warszawie: Komisarz Rządu i prezydent miasta) powołują członków okręgowych komisji wyborczych oraz ich zastępców (art. 14 i 18).
do 30 września	Przewodniczący okręgowych komisji wyborczych powołują przewodniczących obwodowych komisji wyborczych oraz ich zastępców (art. 15 i 18).
do 3 października	Władze administracji ogólnej i przełożeni gmin powołują członków obwodowych komisji wyborczych oraz ich zastępców (art. 15 i 18). Ukończenie sporządzania spisów wyborców do Sejmu przez przełożonych gmin (art. 11). Ukończenie wyborów do zgromadzeń okręgowych (art. 35). Zgłaszanie delegatów do zgromadzeń okręgowych przez wyborców (art. 33).
do 4 października	Przełożeni gmin przesyłają spisy wyborców przewodniczącym obwodowych i okręgowych komisji wyborczych (art. 23). Przewodniczący organów, dokonywających wyboru delegatów do zgromadzeń okręgowych, przesyłają odpisy protokołów z wyboru delegatów przewodniczącym okręgowych komisji wyborczych i okręgowym komisarzom wyborczym (art. 37). Władze administracji ogólnej ogłaszają o podziale powiatu na obwody głosowania (art. 52). Przewodniczący obwodowych komisji wyborczych podają do wiadomości publicznej godziny urzędowania obwodowych komisji wyborczych i dzień termin i miejsce wyłożenia spisu wyborców i wnoszenia reklamacyj (art. 52).
6 października	Przewodniczący obwodowych komisji wyborczych wykładają do publicznego przeglądu spisy wyborców do Sejmu (art. 24).
do 8 października	Przewodniczący okręgowych komisji wyborczych unieważniają wybór delegata do zgromadzenia okręgowego, jeżeli wybór ten został dokonany niezgodnie z prawem i zarządzają wybory uzupełniające (art. 38).
13 października	Ostatni dzień wyłożenia do publicznego przeglądu spisów wyborców (art. 24). Zgromadzenia okręgowe zbierają się w celu ustalenia listy kandydatów na posłów (art. 39).
18 października	Przewodniczący obwodowych komisji wyborczych przesyłają zażalenia i nieuwzględnione sprzeciwy przewodniczącym okręgowych komisji wyborczych (art. 28).
do 18 października	Kandydaci na posłów przesyłają do komisji okręgowej oświadczenie o zgodzie na kandydowanie (art. 49).
19 października	Okręgowe komisje wyborcze przystępują do zatwierdzania list kandydatów na posłów (art. 50).
do 22 października	Zastępcy kandydatów, wpisani przez okręgową komisję wyborczą na listę kandydatów na posłów, przesyłają do komisji okręgowej oświadczenie o zgodzie na kandydowanie (art. 51).
do 23 października	Przewodniczący okręgowych komisji wyborczych po rozpoznaniu zażeń i sprzeciwów nakazują obwodowym komisjom wyborczym wciągnięcie lub skreślenie ze spisu osoby, wnoszącej zażalenie lub sprzeciw (art. 29).

Termin dokonania czynności wyborczej	Czynność wyborcza
do 25 października	Obwodowe komisje wyborcze wprowadzają do spisu wyborców zmiany, nakazane przez przewodniczących okręgowych komisji wyborczych (art. 30).
do 28 października	Przewodniczący okręgowych komisji wyborczych ogłaszają listę kandydatów na posłów ze wskazaniem dnia i godzin głosowania (art. 53).
5 listopada	Przewodniczący obwodowych komisji wyborczych wykładają do publicznego przeglądu ostatecznie ustalony spis wyborców (art. 30).
6 listopada	Głosowanie do Sejmu (art. 9 i 54).
9 listopada	Okręgowe komisje wyborcze przystępują do ustalenia wyniku głosowania w okręgu i przyznania mandatów kandydatom na posłów (art. 71).
18 listopada	Generalny Komisarz Wyborczy ogłasza w gazecie rządowej wynik wyborów do Sejmu (art. 76).
do 21 listopada	Generalny Komisarz Wyborczy przesyła każdemu wybranemu posłowi list wierzitelny (art. 77).
do 25 listopada	Wnoszenie do Sądu Najwyższego protestów przeciwko wyborom (art. 78).

(Dz. U. R. P. z dnia 13 września 1938 r. Nr 67, poz. 497).

ZARZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 13 września 1938 r.

o wyborach do Senatu.

Na podstawie art. 5 ust. (1) ordynacji wyborczej do Senatu (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 47, poz. 320) zarządzam wybory do Senatu.

Czynności wyborcze mają być dokonane w terminach, oznaczonych w kalendarzu wyborczym, załączonym do zarządzenia niniejszego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
 Prezes Rady Ministrów
 i Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*
 Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

Załącznik do zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 września 1938 r. (poz. 498).

KALENDARZ WYBORCZY.

Termin dokonania czynności wyborczej	Czynność wyborcza
do 28 września 1938 r.	Generalny Komisarz Wyborczy powołuje przewodniczących wojewódzkich kolegiów wyborczych oraz ich zastępców (art. 6 ordynacji wyborczej).
do 1 października	Przewodniczący okręgowych komisji wyborczych do Sejmu powołują przewodniczących zebrań obwodowych oraz ich zastępców (art. 6).
do 4 października	Władze administracji ogólnej przesyłają spisy wyborców do Senatu przewodniczącym zebrań obwodowych i przewodniczącemu okręgowej komisji wyborczej do Sejmu (art. 11). Władze administracji ogólnej ogłaszają o podziale powiatu na obwody wyborcze (art. 13).
6 października	Przewodniczący zebrań obwodowych podają do wiadomości publicznej godziny swego urzędowania tudzież termin i miejsce wyłożenia spisu wyborców i wnoszenia reklamacyj (art. 13).
13 października	Przewodniczący zebrań obwodowych wykładają do publicznego przeglądu spisy wyborców do Senatu (art. 12).
18 października	Ostatni dzień wyłożenia do publicznego przeglądu spisu wyborców (art. 12).
do 21 października	Przewodniczący zebrań obwodowych przesyłają zażalenia i nieuwzględnione sprzeciwy przewodniczącym okręgowych komisji wyborczych do Sejmu (art. 12).
do 23 października	Przewodniczący okręgowych komisji wyborczych do Sejmu po rozpoznaniu zażeń i sprzeciwów nakazują przewodniczącym zebrań obwodowych wciągnięcie lub skrócenie ze spisu osoby, wnoszącej zażalenie lub sprzeciw (art. 12).
23 października	Przewodniczący zebrań obwodowych wprowadzają do spisu wyborców zmiany, nakazane przez przewodniczących okręgowych komisji wyborczych do Sejmu (art. 12).
30 października	Zebrań obwodowe wybierają delegata do wojewódzkich kolegiów wyborczych (art. 5 i 14).
13 listopada	Zebrań obwodowe wybierają ponownie delegata w przypadku unieważnienia poprzedniego wyboru przez przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej do Sejmu (art. 22).
18 listopada	Wojewódzkie kolegia wyborcze powołują senatorów oraz ich zastępców (art. 5, 23 i 31).
do 21 listopada	Generalny Komisarz Wyborczy ogłasza w gazecie rządowej wynik wyborów do Senatu (art. 34).
do 25 listopada	Generalny Komisarz Wyborczy przesyła listy wierzitelne senatorom, powołanym w wojewódzkich kolegiach wyborczych (art. 35).
do 28 listopada	Prezydent Rzeczypospolitej powołuje senatorów i przesyła akt powołania Generalnemu Komisarzowi Wyborczemu (art. 5 i 40). Wnoszenie do Sądu Najwyższego protestów przeciwko wyborom w wojewódzkich kolegiach wyborczych (art. 36).
	Generalny Komisarz Wyborczy wydaje listy wierzitelne senatorom, powołanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej (art. 40).
	Przewodniczący kolegiów przesyłają Sądowi Najwyższemu protesty wraz z aktami zaskarżonych czynności, Biuru zaś Senatu — odpisy protestów (art. 37).

(Dz. U. R. P. z dnia 13 września 1938 r. Nr 67, poz. 498).